

УДК 35:004.056.5

*Бень Д.Ю., здобувач,  
Ткачук Р.Л., д.т.н., професор,  
Ящук В.І., к.еко.н., доцент*

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

## **АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

Стрімка цифровізація та зростання кіберзагроз, особливо в умовах гібридної агресії проти України, роблять критично важливим ефективне адміністративно-правове врегулювання діяльності суб'єктів сектору безпеки і оборони, оскільки узгодженість їхніх повноважень визначає здатність держави забезпечувати кіберстійкість та оперативно реагувати на кіберінциденти.

Нормативно-правову основу формують Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (2017), Закон України «Про національну безпеку України» (2018), Стратегія кібербезпеки України (2021), Закон України «Про основи національного спротиву» (2021), а також численні підзаконні акти: Положення про Держспецзв'язку, Положення про Службу безпеки України, нормативи НЦКБ при РНБО. Попри розширення нормативного масиву, чинне законодавство все ще містить колізії й прогалини, що стосуються розмежування функцій державних органів. Найбільш проблемними є питання дублювання повноважень між Держспецзв'язку (як технічним регулятором), СБУ (як контррозвідувальним органом), Кіберполіцією та Міністерством оборони. Невизначеність меж компетенції створює «сірі зони» у державному управлінні, що негативно впливає на координацію та швидкість реагування на кіберінциденти.

Особливого значення набуває уточнення адміністративно-правового статусу суб'єктів сектору безпеки в умовах воєнного стану, оскільки ефективність протидії кібератакам (WhisperGate, HermeticWiper, NotPetya, Deface 2022–2024) залежить насамперед від чіткості алгоритмів взаємодії та нормативного визначення компетенції органів.

Дослідження зосереджувалося на комплексному адміністративно-правовому аналізі статусу та компетенції суб'єктів сектору безпеки і оборони у сфері кібербезпеки з урахуванням національного законодавства, галузевих стандартів і міжнародних підходів НАТО та ЄС. Особлива увага приділяється нормативно-правовим механізмам організації кіберзахисту та розподілу повноважень між СБУ, Держспецзв'язку, НЦКБ, Міноборони та іншими ключовими суб'єктами.

На підставі проведених досліджень, на нашу думку, ключові проблемні аспекти можна сформулювати наступним чином:

- відсутність чіткого розмежування між функціями кіберзахисту (Держспецзв'язку), кіберрозвідки та контррозвідки (СБУ, ГУР МОУ) створює правові прогалини, які можуть бути використані противником;
- діяльність НЦКБ потребує розширення адміністративно-правових механізмів впливу та підпорядкування єдиній вертикалі рішень щодо реагування на критичні кіберінциденти;
- євроатлантична інтеграція має охоплювати не лише технічну, а й правову сумісність із підходами НАТО, зокрема відповідно до NATO Cyber Defence Policy, Tallinn Manual 2.0, EU Cybersecurity Act та Директиви NIS2.

Таким чином, удосконалення адміністративно-правових механізмів, усунення законодавчих колізій та впровадження єдиного стратегічного підходу до міжвідомчої координації є ключовим для формування ефективної та стійкої системи кіберзахисту України. Це забезпечує чітке визначення компетенцій органів, оперативне реагування на загрози та гармонізацію національних стандартів із практиками НАТО та ЄС.

#### **Список використаних джерел:**

1. Законодавство України. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Regulation (EU) 2019/881 of the European Parliament and of the Council «Cybersecurity Act». URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>
3. NATO. Comprehensive Cyber Defence Policy. 2021. URL: <https://www.act.nato.int/activities/cyber/>
4. NATO. How NATO-Accredited Cyber Defence Centre of Excellence Advances Legal Interoperability. 2025. URL: <https://www.act.nato.int/article/ccdcoe-2025/>
5. Івануса А. І., Ткачук Р. Л., Брич Т. Б. Удосконалення методів управління процесами інформаційної безпеки // Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., Хмельницький, 21 листопада 2024 р. Хмельницький : НАДПСУ, 2024. С. 1136–1138.